

længere Periode, nemlig Perioden 1865—66 til 1871—72, for Norge og ligeledes for England Aaret 1870, fordi jeg ikke har haft Leilighed til i samme Grad at tage det sammenligningsvis for en længere Aarvække. Man kan naturligvis opgjøre Regningen paa forskjellig Maade. Jeg har opfordret Chefen for det statistiske Bureau til at være mig behjælpelig med disse Oplysninger, og han har givet sin Meddelelse under forskjellige Former. Det gjør hos os en ikke ringe Forskjel, om man fradrager Kapitaltilskuddet eller ikke. Derjom jeg fradrager Kapitaltilskuddet efter § 10, er det samlede Udbytte af Forbrugsafgifterne i Danmark 30,25 pCt., af de direkte Skatter til Stat og Kommune tilsammen 45,95, nemlig til Staten 17,75 og til Kommunen 28,20, og det er endda kun de ordentlige direkte Statskatter, der ere medtagne; de overordentlige ere fradragne, fordi de give saa stor Forvirring paa Grund af den Forskjel, der er mellem de forskjellige Aar. Derjom Udbyttet af dem var medtaget, vilde Overvægten være bleven endnu større for de direkte Skatter i Sammenligning med Forbrugsafgifterne. De blandede Skatter kunne anslaaes til 5,73 pCt. Naar jeg derimod ikke fradrager Kapitaltilskuddet paa § 10, bliver Forholdet for Forbrugsafgifterne 24,74 pCt., for de direkte Skatter til Staten 14,52, for de direkte Skatter til Kommunen 23,07, tilsammen for de direkte Skatter til Stat og Kommune 37,59, for de blandede Skatter 4,69. Hvorledes stiller Forholdet sig nu i Norge og i England? Vi havde for Forbrugsafgifterne i Danmark efter den ene Beregning 24,74 pCt., efter den anden 30,25; i Norge faae vi 49,19 og i England, hvor ogsaa kommunale Forbrugsafgifter komme i Betragtning, 51,97. Vi havde i Danmark med Hensyn til de direkte Stats- og Kommuneskatter efter den ene Beregning 45,95, efter den anden 37,59; vi faae i Norge 37,68 og i England 28,39. Det forekommer mig, mine Herrer, at en saadan Sammenstilling maa være skiftet til at vække meget alvorlige Betragtninger, naar der er Spørgsmaal om Forholdet mellem Forbrugsafgifterne og de direkte Afgifter, om den Betydning det altsaa vilde have, om man overførte 20 pCt. f. Ex. af Forbrugsafgifterne fra disse paa de direkte Skatter, naar det ses, til hvilket Bølg alleerede nu de direkte Skatter løbe op, derumder naturligvis indbefattet Kommuneskatterne, — thi Kommuneskatterne maa medtages, det er jo aldeles indlysende — naar man vil spørge, hvorledes Byrden fordeles sig mellem dem, der udrede den, være sig paa den ene eller den anden Maade; for dem, der udrede Staten, er det med Hensyn til Skattens Tryk sandelig aldeles ligegyldigt, om den Skat, de skulle betale, gaar ind i Statskassen eller i Kommuneskassen. Men dette er kun en Sammenligning, det fortjener en noget nærmere Prøvelse, hvorledes det hænger sammen med Udvalgets Paaberaabelse af den

overordentlige stærke Stigning i Forbrugsafgiften. Sa, at der findes en betydelig Stigning Sted, det er jo klart, og det vilde jo være i højeste Grad sørgeligt, dersom det ikke var Tilfældet. Det maa jo erindres, at det stigende Udbytte er fremkommet siden 1864 med uforandrede Toldsatser. Det er altsaa med de samme Toldsatser, at dette stigende Udbytte kommer, og jeg vil gjentage, at det vilde være et Tegns paa en Tilbagegang, i alt Fald paa en Stilling, dersom der ikke var en saadan Stigning. At der er en saadan Stigning, er jo vitterligt; men vil man vide, hvilken Stigning det er, maa man have Tallene noget skarpt for Øie. Jeg skal da med et Par Ord belyse, hvad der ligger i disse Tal. Som sagt Aaret 1864—65 kan ikke med Nytte medtages paa Grund af den Forvirring, der var til Stede i det Aar. I 1865—66 var Udbyttet — jeg nævner de tre sidste Tal som Nuller — 8,311,000 Rd. (Brutto); det følgende Aar var det 8,270,000 Rd., altsaa en lille Tilbagegang; derpaa fulgte for Finantsaaret 1867—68 et Udbytte af 8,569,000 Rd.; for 1868—69 var det 9,059,000 Rd.; for 1869—70 var der atter en Tilbagegang, idet Udbyttet var 8,682,000 Rd.; for 1870—71 var det 8,899,000 Rd. og for 1871—72 steg det til 9,410,000 Rd. Men, mine Herrer, naar vi nu vilde spørge, hvad denne Stigning betyder, saa er der et Element, som nødvendig maa tages med i Beregning, og det er Folketallet. Ville vi spørge om, hvad i Virkeligheden den Stigning betyder, maa vi ikke tage disse Tal raa, som de ligge for, men maa stille dem i Forhold til Folketallet, thi det vilde, som sagt, være et Vidnesbyrd om Tilbagegang, hvis der ikke med en stigende Folkemængde tillige viste sig en Stigning i det samlede Udbytte. Naar vi vilde gjøre os Rede for, hvad Stigningen virkelig betyder, maa vi spørge: Hvilken Stigning er der pr. Individ? Nu vide vi jo ikke til enhver Tid det nøjagtige Folketal, vi have ikke Midler til at foretage Folketælling saa ofte, som det i mange Henseender var ønskeligt; vi have imidlertid Folketællingen fra 1860 og Folketællingen fra 1870. For den mellemliggende Tid kunne vi ikke komme til det virkelige Resultat ved at tage Hensyn til Fødsler og Dødsfald, thi Indvandring og Udvandring spille her en Rolle, og man maa derfor ved en saadan Undersøgelse, hvor det ikke kommer an paa absolut Nøjagtighed, anvende en Sandsynlighedsberegning. Naar man har Folketallet i 1860 og Folketallet i 1870, er der heller ikke nogen Vanskelighed ved gjennem en Sandsynlighedsberegning at komme Sandheden saa nær, som det behøves, naar der er Spørgsmaal om et Overblik som det, vi her skulle bruge. Jeg skal da angive, hvorledes Forholdet stiller sig efter den anstillede Sandsynlighedsberegning af Folkemængden. Efter den har i det første af de nævnte Aar, nemlig 1865—66, Udbyttet pr. Individ været 4 Rd. 87  $\frac{1}{2}$ ; i det følgende Aar 1866—67